एतद्भारतस्यवपुःशरीरं सत्यंब्रह्मअमृतंदेवभावश्चअत्रैवास्तीत्यर्थः उत्तरग्रंथस्त्वस्यराज्ञइवपरिवारस्थानीयः तत्त्वंत्वत्रैवसूत्रितमित्यर्थः॥ ६४॥आरण्यकंउपनिषत् ओषधिभ्योयवादिभ्यः अमृतंयज्ञशेषं॥ ६५॥ इतिहासानांशिवरहस्यादीनांमध्ये ॥ ६६ ॥ इतिहासेति यद्धत्यंमायिनंमृगंतमुत्वंमाययावधीतीतिमंत्रावयवोहिरामायणीयमारीचवधज्ञेनैवोपबृंहितुंशक्योनत्वन्येनातस्तस्मादल्पश्रुताद्वेदस्यभयमुचितमेववे दार्थजिज्ञासुनाइदमवश्यमध्येतव्यमित्यर्थः ॥ ६७॥ कार्ष्णंकृष्णेनव्यासेनप्रोक्तं वेदंपुरुषार्थचतुष्कंवेदयंतं ॥ ६८॥ ६९॥ ७०॥ ७१॥ तुलयाधृतंन्यूनाधिकभावेनपरीक्षितं सरहस्येभ्यःसोपनिषत्केभ्यः अधि कंअर्थगौरवयुक्तं ॥ ७२ ॥ महत्त्वेग्रंथतआधिक्येगुरुत्वेअर्थतआधिक्ये ॥ ७३॥ ७४॥ नन्वत्रानर्थकोयुद्धादिप्रलापोभूयानूदृश्यतेकणिकनीत्यादिश्चाधर्मप्रवर्तकोपिग्रंथोस्ति ततश्चक्वचिद्धर्मादिकथनेसत्य पिविषसंपृक्तान्नवत्कृत्स्नमप्येतद्धेयमेवस्यादित्याशंक्याह तपइति तपःकृच्छ्रचांद्रायणादि कल्कःपापंतदभावोनकल्कः कल्कोस्त्रीशमलैनसोरित्यमरः नभाडादिवन्नञःप्रकृतिभावः तपोनिर्मलंनैर्मल्यसा

भारतस्यवपुर्ह्येतत्सत्यंचामृतमेवच ॥ नवनीतंयथादध्नोद्विपदांब्राह्मणोयथा॥ ६४॥ आरण्यकंचवेदेभ्यओषधिभ्योऽमृतंयथा ॥ ह्रदानामुदधिःश्रेष्ठोगौर्वरि ष्ठाचतुष्पदां ॥ ६५॥ यथैतानीतिहासानांतथाभारतमुच्यते॥ यश्चैनंश्रावयेच्छ्राद्धेब्राह्मणान्पादमंततः ॥ ६६ ॥ अक्षय्यमन्नपानंवैपितॄंस्तस्योपतिष्ठते ॥ इ तिहासपुराणाभ्यांवेदंसमुपबृंहयेत्॥ ६७॥ बिभेत्यल्पश्रुताद्वेदोमामयंप्रहरिष्यति ॥ कार्ष्णंवेदमिमंविद्वान्श्रावयित्वार्थमश्नुते ॥ ६८॥ भ्रूणहत्यादिकंचापि पापंजह्यादसंशयं॥ यइमंशुचिरध्यायंपठेत्पर्वणिपर्वणि॥६९॥ अधीतंभारतंतेनकृत्स्नंस्यादितिमेमतिः॥ यश्चैनंशृणुयान्नित्यमार्षंश्रद्धासमन्वितः॥२७०॥ सदीर्घमायुःकीर्तिंचस्वर्गतिंचाप्नुयान्नरः॥ एकतश्चतुरोवेदाभारतंचैतदेकतः ॥ ७१ ॥पुराकिलसुरैःसर्वैःसमेत्यतुलयाधृतं॥ चतुर्भ्यःसरहस्येभ्योवेदेभ्योह्य धिकंयदा॥ ७२॥ तदाप्रभृतिलोकेऽस्मिन्महाभारतमुच्यते ॥ महत्त्वेचगुरुत्वेचध्रियमाणंयतोऽधिकं ॥ ७३ ॥ महत्त्वाद्भारवत्त्वाच्चमहाभारतमुच्यते ॥ निरु क्तमस्ययोवेदसर्वपापैःप्रमुच्यते॥ ७४ ॥ तपोनकल्कोऽध्ययनंनकल्कःस्वाभाविकोवेदविधिर्नकल्कः ॥ प्रसह्यवित्ताहरणंनकल्कस्तान्येवभावोपहतानिक ल्कः॥ २७५॥ इतिश्रीम० आदिप० अनुक्रमणिकाप० प्रथमोऽध्यायः ॥१॥ ॥७५॥ अनुक्रमणीपर्वसमाप्तं॥ धनमित्यर्थः विरोधित्वंवानञर्थः तेनतपःपापनाश कमित्यर्थः अध्ययनंवेदस्यस्वाभाविकःस्वस्ववर्णाश्रमादिपुरस्कारेणविहितःशमोदमस्तपःशौचमित्यादिर्वेदविधिर्वेदोक्तोविधिरग्निहोत्रसंध्योपासनादिः प्रसह्यप्रकर्षेणसोढ्वाक्षुधादिदुःखमपिसोढ्वावित्तस्यआ हरणंशिलोंछादिनाअर्जनंतदपिनकल्कोनैर्मल्यसाधनं तान्येवतपआदीनिभावेनचित्ताभिप्रायेणउपहतानिकल्कःपापंपापहेतुर्भवंति यथाशीतादिसहनंवानप्रस्थैःकटकस्थैश्चतुल्यवल्लियतेतथापिभावभे दात्तदेकस्यस्वर्गायान्यस्यनरकायभवति वक्ष्यतिच चत्वारिकर्माण्यभयंकराणिभयंप्रयच्छंत्ययथाकृतानि मानाग्निहोत्रमुतमानमौनंमानेनाधीतमुतमानयज्ञइति एवंशिलोंछादिकमपिदंभेनकृतंपापायान्य थाश्रेयसेभवति एवंभारतेपिधर्मब्रह्मप्रतिपादनेएवपरमतात्पर्यं अर्थवादजातमपियुधिष्ठिरादिवद्यवहर्त्तव्यंनदुर्योधनादिवदित्याशयेनोक्तं तत्रहीनंपक्षमुपाददानःस्वार्थात्भ्रश्यतितेनाधीतमपिभारतंपापायैव भवतीत्यर्थः तथाचसर्वस्मादपिग्रंथात्सारमेवादेयमितरत्त्याज्यमितिश्रूयते ग्रंथमभ्यस्यमेधावीज्ञानविज्ञानतत्परः पलालमिवधान्यार्थीत्यजेद्ग्रंथमशेषतइति॥२७५॥इ० आ० नै० भा० भा० प्रथमोऽध्यायः १

Digitized by Google